

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ K. F.**, bývajúceho v L., **2/ E. O.**, bývajúcej v P., **3/ J. F.**, bývajúceho v P., **4/ L. K.**, bývajúcej v L., proti žalovanému **S., s.r.o.**, so sídlom v L., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. Z. B., advokátkou, advokátska kancelária so sídlom v B., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11 C 12/99, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. mája 2008 sp.zn. 1 Co 252/04, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 24. septembra 2004 č.k. 11 C 12/99-281 určil, že pôvodná žalobkyňa 1/ Z. F. (v priebehu odvolacieho konania zomrela) je podielovou spoluvlastníčkou k parcele KN X. – ornej pôde o výmere X. m² katastrálne územie L., vzniknutej z časti parcely KN X. zapísanej na LV č. X. kat. úz. L. znázornenej na geometrickom pláne Ing. J. B. č. X. zo dňa 22.11.2000 a to v podiele X. a zároveň určil, že podiel X. tej istej parcely patrí do dedičstva po M. F., zomrelom X. a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa 1/ Z. F. a jej nebohý manžel M. F. nadobudli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti vydržaním podľa zákona č. 141/1950 Zb., keď vydržacia doba uplynula dňom 1.1.1962. Návrhu žalobcov preto v celom rozsahu vyhovel.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 7. mája 2008 sp.zn. 1 Co 252/04 pripustil zmenu žaloby v zmysle písomných podaní žalobcov (dôvodom bola smrť žalobkyne 1/

a prečíslovanie parciel) a rozsudok okresného súdu zmenil tak, že určil, že do dedičstva po nebohej Z. F., rod. H., zomr. X. patrí podiel X. parcely KN X. – orná pôda o výmere X. m² kat. úz. E. vzniknutej z časti parcely KN X. zapísanej na LV č. X. kat. úz. E., znázornenej na geometrickom pláne Ing. J. B. č. X. z 12.6.2007, zároveň určil, že podiel X. tej istej parcely patrí do dedičstva po M. F., zomrelom X. a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v súvislosti so smrťou žalobkyne I/, a vzhľadom na prečíslovanie parciel v katastri nehnuteľností, pripustil žalobcami požadovanú zmenu žaloby. Po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Uviedol, že záver okresného súdu, podľa ktorého právni predchodcovia žalobcov nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnosti vydržaním podľa zákona č. 141/1950 Zb. k 1.1.1962, má oporu vo vykonanom dokazovaní. Právni predchodcovia žalobcov boli teda vlastníkmi nehnuteľnosti v čase ich smrti každý v X. Rozsudok okresného súdu považoval preto za vecne správny (jeho čiastočná zmena bola vyvolaná len z dôvodu vyššie uvedených skutočností). V odôvodnení rozhodnutia okrem iného zdôraznil, že novo vyhotovený geometrický plán č. X. z 12.6.2007 znalcom Ing. J. B. nemení nijakým spôsobom identifikáciu spornej nehnuteľnosti oproti predchádzajúcemu stavu, ale len zohľadňuje aktuálne popisné údaje uvedené v súčasnosti na LV č. X. kat. úz. E..

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že o tomto nároku žalobcov, ako nároku reštitučnom, bol oprávnený rozhodovať Pozemkový úrad v Prešove (§ 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb.), ktorý aj právoplatne rozhodol vo veci tak, že žalobcom vlastnícke právo k spornému pozemku nepriznal. Žalobcov odkázal s ich nárokom na náhradu na Slovenský pozemkový fond v zmysle § 14 a nasl. zákona č. 229/1991 Zb. Z uvedeného vyvodil, že v tomto konaní sa rozhodlo o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Konanie je tak postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm.a/ O.s.p. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že rozsudok krajského súdu, ktorý považoval za zmeňujúci, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V tejto súvislosti uviedol, že ten istý nárok upravený v reštitučných zákonoch ako právnych predpisoch zvláštnych, nie je možné s úspechom uplatňovať podľa predpisov všeobecných upravujúcich ochranu vlastníckeho práva, a to ani formou žaloby o určenie vlastníckeho práva podľa § 80 písm.c/ O.s.p. tak, ako sa to stalo v danom prípade. Poukázal pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Českej republiky. Namietal tiež, že geometrický plán č. X. znalca Ing. B. vychádza z nesprávnej identifikácie

súčasnej parcely KN X. s časťou pôvodnej parcely mpč. X., pridelenej právnym predchodcom žalobcov výmerom č. X..

Žalobcovia vyjadrenie k dovolaniu nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 238 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzoval, okrem iného, z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., keďže bol toho názoru, že odvolacím súdom bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený (odvolací súd výslovne uviedol, že „mení rozsudok a určuje...).

Súdna prax už opakovane konštatovala, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity (rozdielnosti). O rozdielnosť rozhodnutí ide vtedy, keď súdy posúdili okolnosti významné pre meritórne rozhodnutie veci odlišne. To znamená, že ide o rozdielne konštituovanie alebo deklarovanie práv a povinností v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho

súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.).

Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade nejde rozsudok, ktorým by odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa.

Z porovnania rozsudkov okresného a krajského súdu totiž nevyplývajú žiadne obsahové odlišnosti z hľadiska deklarovania práv a povinností účastníkov právneho vzťahu. Zmena výroku rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa pôvodnej žalobkyne 1/ bola vyvolaná len tým, že žalobkyňa 1/ v priebehu odvolacieho konania zomrela. Vo vzťahu k nej nebolo preto možné určiť, že je podielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, ale že táto nehnuteľnosť v zodpovedajúcom podiele patrí do dedičstva po nej. Týmto výrokom, oproti výroku rozsudku okresného súdu, sa však v deklarovaní práv a povinností účastníkov právneho vzťahu nič nezmenilo. Podstatou tohto určenia bolo totiž rovnako zistenie vlastníctva pôvodnej žalobkyne 1/ k predmetu sporu ku dňu jej smrti. Výrok odvolacieho súdu, ktorým rozhodoval o vlastníctve k predmetu sporu vo vzťahu k neb. M. F., zostal v porovnaní s rozsudkom okresného súdu úplne rovnaký. Pokiaľ ide o odlišnosti v označení nehnuteľnosti parcelnými číslami, tieto zohľadňujú len aktuálne popisné údaje uvedené v súčasnosti na LV č. X. kat. úz. L. (geometrický plán č. X. z 12.6.2007 znalcom Ing. J. B. nemení nijakým spôsobom identifikáciu spornej nehnuteľnosti oproti predchádzajúcemu stavu). Vecná zhoda oboch rozsudkov napokon vyplýva aj z ich odôvodnenia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd nepovažoval rozsudok krajského súdu napadnutý dovolaním z hľadiska ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. za zmeňujúci (proti ktorému by bolo dovolanie bez ďalšieho prípustné), ale za rozsudok, ktorým bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdené. Podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku preto skúmal v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Zároveň sa nejedná ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by

odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Tvrdenie dovolateľa spočívajúce v tom, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm.a/ O.s.p., podľa ktorého, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, nie je ničím podložené. V posudzovanej veci sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Ide o spor, ktorý nepochybne vyplýva z občianskoprávných vzťahov, o ktorom podľa zákona nerozhoduje iný orgán. Prejednať a rozhodnúť takýto spor patrí do právomoci súdu (§ 7 ods. 1 O.s.p.). Na tom nič nemení ani skutočnosť, že o nároku žalobcov, ako nároku reštitučnom, právoplatne rozhodol podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. Pozemkový úrad v Prešove. Žalovaný preto neopodstatnene namietal, že sa rozhodlo o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, treba uviesť, že uvedená námietka nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 O.s.p. Námietka účastníka konania, ktorou vytýka súdu existenciu omylu pri aplikácii práva, treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ktorý však sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovaného smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 2 a 3 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobcom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová